KOMISSIO

KOMISSION SUOSITUS,

annettu 30 päivänä toukokuuta 2001,

ympäristöasioiden kirjaamisesta, laskennasta ja julkistamisesta yritysten tilinpäätöksissä ja toimintakertomuksissa

(tiedoksiannettu numerolla K(2001) 1495)

(2001/453/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 211 artiklan,

ottaa huomioon yhtiömuodoltaan tietynlaisten yhtiöiden tilinpäätöksistä 25 päivänä heinäkuuta 1978 perustamissopimuksen 54 artiklan 3 kohdan g alakohdan nojalla annetun neljännen neuvoston direktiivin 78/660/ETY ([1]), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 1999/60/EY ([2]),

ottaa huomioon konsolidoiduista tilinpäätöksistä 13 päivänä kesäkuuta 1983 perustamissopimuksen 54 artiklan 3 kohdan g alakohdan nojalla annetun seitsemännen neuvoston direktiivin 83/349/ETY ([3]), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 90/605/ETY ([4]),

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Vuonna 1992 komissio julkisti viidennen ympäristötoimintaohjelmansa "Kohti kestävää kehitystä" (KOM(92) 23) ([5]). Lukuisten ympäristönsuojeluun liittyvien ehdotusten lisäksi ohjelma sisältää yhteisön tekemän laskentatointa koskevan aloitteen. Kyseisen aloitteen tulisi ensisijaisesti koskea menetelmiä ja keinoja, joita yritykset käyttävät ympäristöön liittyvistä taloudellisista näkökohdista raportoimiseen. Taloudellisten näkökohtien korostaminen voi osaltaan edistää ohjelman tavoitteiden toteutumista; ympäristömenojen ja -riskien huomioon ottamisen varmistaminen saattaa lisätä yrityksen tietoisuutta ympäristöasioista. Komissio hyväksyi vuonna 2001 tiedonannon kuudennesta ympäristöä koskevasta Euroopan yhteisön toimintaohjelmasta (KOM(2001) 31 lopullinen, 24.1.2001).

(2) Amsterdamin sopimuksessa todettiin, että yksi keskeisistä tekijöistä kestävän kehityksen edistämisessä (perustamissopimuksen 6 artikla) on periaate, jonka mukaan ympäristönsuojeluvaatimukset sisällytetään muihin toimintaperiaatteisiin. Tätä tavoitetta silmällä pitäen Cardiffissa kokoontunut Eurooppa-neuvosto hyväksyi strategian, jonka mukaan ympäristötavoitteet sisällytetään kaikkiin yhteisön toimintaperiaatteisiin ja toimintaan. Strategia vahvistettiin Wienissä kokoontuneen Eurooppa-neuvoston kokouksessa, jossa sisämarkkinaneuvostoa kehotettiin pohtimaan, miten tavoitteiden sisällyttäminen yhteisön toimintaan voitaisiin toteuttaa kyseisellä alalla.

(3) Vuonna 1999 komissio antoi yhtenäismarkkinoita ja ympäristöä koskevan tiedonannon (KOM(1999) 263, 8.6.1999)), jonka tarkoituksena on osaltaan saada ympäristö- ja yhtenäismarkkinapolitiikan toimintaperiaatteet tukemaan ja vahvistamaan toisiaan ja samalla kehittää niiden keskinäistä synergiaa. Tiedonannossa mainitaan erikseen tietyt yhtenäismarkkinapolitiikan alueet, jotka komissio pyrkii liittämään tiiviimmin ympäristöpolitiikkaan, sekä määrätään useita lisätoimenpiteitä, mm. ympäristöasioita taloudellisessa raportoinnissa koskeva suositus. Suositus on myös suoraa jatkoa Accounting Advisory Forumin marraskuussa 1995 laatimalle työpaperille, joka koski ympäristökysymyksiä taloudellisessa raportoinnissa (asiakirja XV/6004/94).

(4) Selkeiden sääntöjen puute on osaltaan johtanut siihen, että sääntelyviranomaiset, sijoittajat, yritysanalyytikot, muut sidosryhmät ja suuri yleisö saattavat pitää yritysten julkistamia ympäristötietoja joko riittämättöminä tai epäluotettavina. Sijoittajat haluavat tietää, miten yritykset hoitavat ympäristöasioita. Sääntelyviranomaisille on tärkeää voida valvoa ympäristösäädösten soveltamista ja siihen liittyviä kustannuksia. Tästä huolimatta yritykset julkistavat edelleenkin vain vähän vapaaehtoisia ympäristötietoja tilinpäätöksissään ja toimintakertomuksissaan, vaikka usein ilmeneekin, että yritysten ympäristömenot ovat kasvamassa ympäristönsuojelun ja puhdistuslaitteiden sekä jätteiden puhdistus- ja valvontajärjestelmien osalta varsinkin silloin, kun yritysten toimiala vaikuttaa ympäristöön merkittävästi.

([1]) EYVL L 222, 14.8.1978, s. 11.
([2]) EYVL L 162, 26.6.1999, s. 65.
([3]) EYVL L 193, 18.7.1983, s. 1.
([4]) EYVL L 317, 16.11.1990, s. 60.
([5]) EYVL C 138, 17.5.1993, ohjelma sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä N:o 2179/98/EY, 24.9.1998 (EYVL L 275, 10.10.1998).

(5) Ilman ympäristönäkökohtia ja taloudellista raportointia koskevia yhtenäisiä viranomaisohjeita yritysten keskinäinen vertailu on vaikeaa. Silloinkin kun yritykset julkistavat ympäristötietoja, tietojen arvoa heikentää usein vakavasti se, ettei käytettävissä ole yhteistä hyväksyttyä julkistamismenettelyä, joka sisältäisi ympäristöasioiden käsittelyssä tarvittavat määritelmät ja käsitteet. Tietojen julkistamistapa vaihtelee suuresti eri yhtiöissä ja/tai eri raportointikausina sen sijaan, että ne esitettäisiin toimintakertomuksissa ja tilinpäätöksissä yhtenäisellä ja johdonmukaisella tavalla.

(6) Ympäristötietojen julkistamista yritysten tilinpäätöksissä rajoittavat usein niiden keräämisestä ja julkistamisesta aiheutuvat kustannukset sekä niiden mahdollinen arkaluonteisuus tai luottamuksellisuus. Näistä näkökohdista huolimatta ympäristötietojen julkistamista on tarpeen kannustaa. Tilinpäätöstietojen käyttäjät tarvitsevat tietoa siitä, miten ympäristöriskit ja -vastuut vaikuttavat yrityksen taloudelliseen asemaan, yrityksen suhtautumisesta ympäristöön sekä yrityksen ympäristönsuojelun tasosta sikäli kuin nämä seikat saattavat vaikuttaa yrityksen taloudelliseen tilaan.

(7) Vaikka Euroopan lainsäädännön taloudellista raportointia koskevat puitteet eivät nimenomaisesti liity ympäristöasioihin, niihin sovelletaan neljännen ja seitsemännen yhtiöoikeudellisen direktiivin yleisiä periaatteita ja säännöksiä (direktiivit 78/660/ETY ja 83/349/ETY).

(8) Komission tilinpäätösstrategia [1] vuodelta 1995 tähtää osaksi myös siihen, että laskentatoimen yhdenmukaistaminen Euroopassa yhdistettäisiin laajemmalla kansainvälisellä tasolla tapahtuvaan tilinpäätöskysymysten yhdenmukaistamiseen. Tämän vuoksi komissio tukee kansainvälisen IAS-komitean (International Accounting Standards Committee, IASC) työtä, jonka päämääränä on korkealaatuisten keskeisten kansainvälisten tilinpäätössuositusten (IAS järjestelmän) kehittäminen. Komissio pyrkii määrätietoisesti säilyttämään Euroopan unionin taloudellisen raportoinnin puitteiden ja IAS-komitean kehittämien kansainvälisten tilinpäätössuositusten keskinäisen johdonmukaisuuden.

(9) IAS-komitea on antanut useita kansainvälisiä tilinpäätössuosituksia, jotka sisältävät ympäristöasioihin olennaisesti liittyviä määräyksiä ja tilinpäätösperiaatteita. Suoraan tähän liittyviä ohjeita on kuitenkin erittäin vähän, eikä mikään kansainvälinen tilinpäätösnormi keskity yksinomaan ympäristöasioihin.

[1] Kirjanpidon yhdenmukaistaminen: kansainvälistä yhdenmukaistamista koskeva uusi strategia, komission tiedonanto, (KOM(95) 508), 14.11.1995.

(10) Suositusta laadittaessa on pyritty tukemaan yhtenäismarkkinoihin liittyviä menetelmäkäytäntöjä sekä osaltaan varmistamaan, että tilinpäätöstietojen käyttäjät saavat mielekästä ja vertailukelpoista tietoa ympäristöasioista. Se tukee yhteisön ympäristönsuojelualoitteita. Komission mielipide on, että Euroopan unionissa on perusteltua edelleen helpottaa yritysten tilinpäätösten ja toimintakertomusten yhdenmukaistamista ympäristötietojen julkistamisen osalta. Yritysten tilinpäätöksissä ja toimintakertomuksissa ilmoitettavien ympäristötietojen määrää, avoimuutta ja vertailukelpoisuutta on myös lisättävä. Kun otetaan huomioon ympäristöasioiden kasvava merkitys Euroopan unionissa, komissio pyrkii näiden tavoitteiden saavuttamiseksi selkeyttämään nykyisiä sääntöjä ja antamaan lisää erityisohjausta ympäristöasioiden kirjaamisessa, laskennassa ja julkistamisessa yritysten tilinpäätöksissä ja toimintakertomuksissa.

(11) Suosituksessa todetaan, että erikseen julkistettavissa ympäristöraporteissa on vähitellen tapahtunut kehitystä, varsinkin jos niiden laatijoina ovat yritykset, joiden toimialalla on merkittävä ympäristövaikutus. Suosituksen tarkoituksena ei ole selvittää tämän suuntauksen syitä. Suosituksessa kuitenkin todetaan, että eri sidosryhmillä on erilaiset tietotarpeet tai että tiedot asetetaan eri tärkeysjärjestykseen. Erilliset ympäristöraportit täyttävät sidosryhmien tietotarpeet, jotka yritysten tilinpäätökset ja toimintakertomukset täyttävät vain osittain. Tavoitteena pitäisikin siksi olla erillisten ympäristöraporttien sekä tilinpäätösten ja toimintakertomusten laatiminen johdonmukaisemmiksi, yhtenäisemmiksi ja toisiinsa läheisemmin liittyviksi. Suosituksen tarkoituksena on edistää tätä tavoitetta varmistamalla, että tilinpäätöksiin ja toimintakertomuksiin sisällytetään ympäristötietoja siten, että ne täydentävät erillisiä ympäristöraportteja, jotka ovat tarkempia ja kattavampia.

(12) Asianmukaisten tietojen ilmoittamista pidetään avointa tiedonvälitystä keskeisesti helpottavana tekijänä. Tiedot katsotaan asianmukaisiksi, jos ne auttavat käyttäjiä ymmärtämään paremmin tilinpäätösasiakirjoja. Tämän suosituksen tarkoituksena ei ole aiheuttaa kohtuuttoman työläitä velvoitteita tilinpäätösten laatijoille. Suosituksella pyritään antamaan kattavaa ohjausta tietojen ilmoittamisessa ja määrittelemään esitettävien ympäristötietojen vertailukelpoisuuden ja johdonmukaisuuden kannalta olennaiset tiedot. Tämä on erityisen tärkeää silloin, kun joko tuloslaskelmaan tai taseeseen merkityt ympäristömenot sekä ympäristösäännösten laiminlyönnin vuoksi

langetetuista sakoista ja muista rangaistuksista ja ulkopuolisille maksetuista korvauksesta aiheutuneet menot ilmoitetaan tilinpäätöksen liitetiedoissa tämän suosituksen liitteessä olevan 4 jakson 6 kohdan mukaisesti. Ympäristönsuojelun tasoon liittyvien asianmukaisten tietojen ilmoittamista toimintakertomuksessa, siltä osin kuin ne liittyvät olennaisesti raportoivan yhteisön taloudelliseen tulokseen tai asemaan tai kehitykseen, käsitellään erityisesti tämän suosituksen liitteessä olevan 4 jakson 2 kohdassa.

(13) Jotta tietojen ilmoittamista koskevat suositukset olisivat tehokkaita, niitä on täydennettävä alan käsitteiden käyttökelpoisilla määritelmillä. Tämän tavoitteen toteuttamiseksi suositus sisältää määritelmiä käsittelevän jakson.

(14) Suosituksessa pyritään antamaan ohjeita neljännen ja seitsemännen direktiivin (direktiivit 78/660/ETY ja 83/349/ETY) säännösten soveltamisesta ympäristöasioihin. Tämän vuoksi annetaan suosituksia eräiden ympäristöasioiden käsittelystä tilinpäätöksessä, jotta tilinpäätösten laatijoita ohjattaisiin antamaan kuvaavampia tietoja. Vaikka suosituksessa kannustetaan käyttämään määrättyjä ratkaisuja, sen tarkoitus ei ole estää tilinpäätösten laatijoita soveltamasta direktiiveissä sallittuja vaihtoehtoisia menettelyjä. Tämän vuoksi suosituksessa otetaan myös huomioon komission vuonna 1997 antama tulkitseva tiedonanto neljännen ja seitsemännen tilinpäätösdirektiivin tietyistä artikloista ([1]) sekä Accounting Advisory Forumin marraskuussa 1995 laatima asiakirja ympäristökysymyksistä taloudellisessa raportoinnissa (asiakirja XV/6004/94).

(15) Suosituksen lähteinä käytetään useita ympäristöasioiden kannalta erityisen olennaisia IAS-komitean (International Accounting Standards Committee, IASC) kansainvälisiä tilinpäätössuosituksia. Tärkeimpiä ovat käyttöomaisuuden arvon alenemista koskeva IAS 36, sekä varauksia, ehdollisia vastuita ja ehdollisia varoja koskeva IAS 37 sekä aineetonta omaisuutta koskeva IAS 38. Tämän suosituksen määräykset aiotaan laatia yhdenmukaiseksi näiden kansainvälisten tilinpäätössuositusten kanssa, ellei toisin mainita.

(16) Suosituksen sisältöön vaikuttaa myös Yhdistyneiden kansakuntien työryhmän kansainvälisiä tilinpäätös- ja raportointistandardeja koskeva kannanotto, joka koskee ympäristömenoihin ja -vastuisiin liittyvää kirjanpitoa ja taloudellista raportointia ([2]).

(17) Kuten edellä 14—16 kohdassa on kuvattu, Euroopan yhteisössä ja kansainvälisellä tasolla on kehitetty suuntaviivoja ympäristönäkökohtien yhdistämiseksi taloudelliseen raportointiin. Suositus perustuu näihin suuntaviivoihin, ja samalla pyritään muodostamaan yhteisölle sopivat puitteet myöhempiä parannuksia varten. Komission näkemyksen mukaan suosituksen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää jäsenvaltioiden toimia. Komissio kannustaa jäsenvaltioita toteuttamaan aiheelliset kansalliset toimenpiteet. Lisäksi on todennäköistä, että nykytilanteen parantamisen keinoja koskeva kansainvälinen keskustelu jatkuu edelleen,

SUOSITTAA SEURAAVAA:

Jäsenvaltiot

1) varmistavat, että neljännen ja seitsemännen yhtiöoikeudellisen direktiivin (direktiivit 78/660/ETY ja 83/349/ETY) soveltamisalaan kuuluvat yritykset soveltuvat tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten sekä toimintakertomusten ja konsolidoitujen toimintakertomusten laatimisessa tämän suosituksen laitteen määräyksiä tilikausina, jotka alkavat 12 kuukauden kuluessa tämän suosituksen päivämäärästä, ja kaikkina sen jälkeen alkavana tilikausina;

2) toteuttavat aiheelliset toimenpiteet tämän suosituksen toimeenpanon edistämiseksi;

3) ilmoittavat toimenpiteistään komissiolle.

Tehty Brysselissä 30 päivänä toukokuuta 2001.

Komission puolesta

Frederik BOLKESTEIN

Komission jäsen

([1]) EYVL C 143, 21.1.1998.

([2]) ISAR - TD/B/COM.2/ISAR/3, 12. maaliskuuta 1998.

LIITE

1. **SOVELTAMISALA**

1. Suositus rajoittuu koskemaan tilinpäätöksissä ja konsolidoiduissa tilinpäätöksissä sekä toimintakertomuksissa ja konsolidoiduissa toimintakertomuksissa ilmoitettavia ympäristöasioihin liittyviä tietoja eikä käsittele erityistarkoituksiin laadittavia raportteja kuten ympäristöraportteja, lukuun ottamatta sellaisia tapauksia, joissa katsotaan asianmukaiseksi sovittaa vuosittaiset tilinpäätökset, toimintakertomukset ja erilliset ympäristöraportit toisiinsa niiden sisältämien tietojen yhdenmukaistamiseksi.

2. Suositus kattaa sellaisten ympäristömenojen, -vastuiden -riskien sekä näihin liittyvien varojen kirjaamista, laskentaa ja julkistamista koskevat vaatimukset, jotka syntyvät raportoivan yhteisön taloudelliseen asemaan ja tulokseen vaikuttavista tai todennäköisesti vaikuttavista liiketoimista ja tapahtumista.

3. Suosituksessa määritellään myös sellaiset ympäristötiedot, joiden ilmoittaminen tilinpäätöksissä ja konsolidoiduissa tilinpäätöksissä ja/tai toimintakertomuksissa ja konsolidoiduissa toimintakertomuksissa on asianmukaista siihen nähden, miten yritys suhtautuu ympäristöön ja millainen on yrityksen ympäristönsuojelun taso, siinä määrin kuin nämä seikat vaikuttavat yrityksen taloudelliseen asemaan. Suositus koskee sekä yksittäisiä että konsolidoituja tilinpäätöksiä. Konsolidoiduissa tilinpäätöksissä ilmoitetut tiedot koskevat koko konsernia. Kirjaamista ja laskentaa koskevia vaatimuksia sovelletaan johdonmukaisesti kaikkiin konserniyrityksiin.

4. Suositus koskee kaikkia neljännen ja seitsemännen yhtiöoikeudellisen direktiivin soveltamisalaan kuuluvia yrityksiä ottaen kuitenkin huomioon poikkeukset, joita jäsenvaltiot saavat neljännen direktiivin 11 ja 27 artiklan nojalla soveltaa pieniin ja keskisuuriin yrityksiin.

5. Vaikka pankeille, muille rahoituslaitoksille ja vakuutusyrityksille asetetaan omat tilinpäätösvaatimukset erillisissä direktiiveissä ([1]), tämä suositus koskee myös pankkeja, muita rahoituslaitoksia ja vakuutusyrityksiä, sillä ympäristöasioiden taloudelliset näkökohdat ovat tämäntyyppisissä yrityksissä samanlaiset.

2. **MÄÄRITELMÄT**

1. Tässä suosituksessa termi ”ympäristö” tarkoittaa luonnollista fyysistä ympäristöä ja sisältää ilman, veden, maan, kasvit ja eläimet sekä fossiiliset polttoaineet, mineraalit ja muut uusiutumattomat luonnonvarat.

2. ”Ympäristömenoja” voi aiheutua niistä toimista, joihin yritys (tai joku muu sen puolesta) ryhtyy torjuakseen, korjatakseen tai lieventääkseen toimintansa aiheuttamia ympäristövahinkoja. Näitä menoja aiheutuu muun muassa jätteen käsittelystä ja jätteen syntymisen ehkäisystä, maaperän ja pinta- ja pohjavesien suojelusta, ilmakehän ja ilmaston suojelusta melun torjunnasta sekä biologisen monimuotoisuuden ja maisemien suojelusta. Ympäristömenoihin sisällytetään vain ne yksilöitävissä olevat lisäkustannukset, joilla pyritään pääasiassa torjumaan, korjaamaan tai lieventämään ympäristövahinkoja. Ympäristömenoihin ei sisällytetä menoja, jotka vaikuttavat suotuisasti ympäristöön, mutta joilla pyritään pääasiassa edistämään muita tarpeita kuten yrityksen kannattavuutta, työturvallisuutta ja -terveyttä, yrityksen tuotteiden turvallista käyttöä tai tuotannon tehokkuutta. Mikäli ei ole mahdollista eritellä lisäkustannuksia muista kustannuksista sikäli kuin ne täyttävät edellä mainitut ehdot, eli niillä pyritään pääasiassa torjumaan, korjaamaan tai lieventämään ympäristövahinkoja.

3. Sakkojen, muiden ympäristölainsäädännön rikkomisesta johtuvien seuraamusten ja aikaisemmasta ympäristön saastuttamisesta aiheutuneen vahingon tai vamman vuoksi maksettujen korvausten aiheuttamat kustannukset eivät sisälly tähän määritelmään, kuten tässä liitteessä olevan 4 jakson 6 kohdan f alakohdassa todetaan. Vaikka mainitut kustannukset liittyvätkin yrityksen toiminnan ympäristövaikutuksiin, niillä ei torjuta, lievennetä tai korjata ympäristövahinkoja.

4. Euroopan yhteisöjen tilastotoimisto (Eurostat) on laatinut useita ympäristömenoja koskevia yksityiskohtaisia määritelmiä, jotka sisältyvät yritystoiminnan rakennetilastoista 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 58/97 täytäntöönpanoasiakirjoihin ([2]). Nämä säännöllisesti tarkistettavat määritelmät ovat ympäristönsuojelumenojen tilastoraportointia koskevien vaatimusten perustana Euroopan unionissa. Tämän vuoksi suositellaan, että ilmoittaessaan tässä liitteessä olevassa 4 jaksossa käsiteltyjä ympäristömenoja yritykset käyttävät edellä 2 kohdan mukaista yleistä määritelmää ja ottavat huomioon myös mainitut yksityiskohtaiset määritelmät siinä määrin kuin ne ovat yhdenmukaiset tämän liitteen 3 jaksossa esitettyjen kirjaamis- ja laskentamääräysten kanssa.

([1]) Neuvoston direktiivi 86/635/ETY, annettu 8 päivänä joulukuuta 1986, pankkien ja muiden rahoituslaitosten tilinpäätöksistä ja konsolidoiduista tilinpäätöksistä (EYVL L 372, 31.12.1986, s. 1—17); neuvoston direktiivi 91/674/ETY, annettu 19 päivänä joulukuuta 1991, vakuutusyritysten tilinpäätöksistä ja konsolidoiduista tilinpäätöksistä (EYVL L 374, 31.12.1991, s. 7—31).

([2]) EYVL L 14, 17.1.1997, s. 1. Ks. myös täytäntöönpanoa käsittelevä asiakirja ENV/96/10c. Ympäristönsuojelutoimien luokittelujärjestelmässä (European Classification of Environmental Protection Activities, CEPA) erotellaan seuraavat ympäristönsuojelun lohkot: jätehuolto, ilmakehän suojelu ja ilmasto, jätevesihuolto, maaperän ja pohjavesien suojelu, biologisen monimuotoisuuden ja maisemien suojelu sekä muut ympäristönsuojelutoimet.

3. KIRJAAMINEN JA LASKENTA

Ympäristövastuiden kirjaaminen

1. Vastuu kirjataan ympäristövastuuksi, jos on luultavaa, että aikaisemmista tapahtumista johtuvan, ympäristöön liittyvän olemassa olevan velvoitteen täyttäminen johtaa taloudelliseen menetykseen ja että velvoitteen täyttäminen voidaan mitata luotettavasti. Velvoitteiden laji on määriteltävä selvästi ja niitä voi olla kahdenlaisia:

   — lakiin tai sopimukseen perustuva: yritys on lain tai sopimuksen nojalla velvollinen estämään, lieventämään tai korjaamaan ympäristövahinkoja, tai

   — tulkintaan perustuva: tulkintaperusteinen velvoite perustuu yrityksen omaan toimintaan, kun yritys on sitoutunut estämään, lieventämään tai korjaamaan ympäristövahinkoja eikä saa harkintansa mukaan kiertää sitoumusta, koska se on toimintakäytäntöään tai aikeitaan koskevien julkisten lausuntojen perusteella tai vakiintuneella käytännöllä osoittanut ulkopuolisille ottavansa vastuun ympäristövahinkojen estämisestä, lieventämisestä tai korjaamisesta.

2. Yritykselle syntyy tulkintaperusteinen velvoite alan aikaisemman tai nykyisen käytännön vuoksi vain siinä määrin, kuin yrityksen johdolla ei ole valtaa kiertää sitoumustaan käytännössä. Velvoite syntyy vain, jos yritys on ottanut vastuun ympäristövahinkojen estämisestä, lieventämisestä tai korjaamisesta antamalla tätä nimenomaan koskevan julkisen lausunnon tai toimimalla aikaisemmin muodostuneen vakiintuneen käytännön mukaisesti.

3. Yritykseen mahdollisesti liittyviä tai yrityksen mahdollisesti aiheuttamia ympäristövahinkoja, joita yritys ei kuitenkaan ole sopimuksen, lain tai tulkinnan perusteella velvollinen korjaamaan niiden koko laajuudessa, ei kirjata ympäristövastuina yrityksen tilinpäätökseen edellä 1 ja 2 kohdan mukaisesti. Tämä ei muuta jäljempänä 5 kohdassa kuvattujen vaatimusten soveltamista muihin ympäristövastuisiin.

4. Velvoite kirjataan ympäristövastuuksi, jos sen aiheuttamista kustannuksista voidaan tehdä luotettava arvio. Jos yrityksellä on taseen laatimispäivänä velvoite, jonka luonne on selvästi määritettävissä ja joka todennäköisesti merkitsee taloudellista menetystä mutta jonka määrä tai syntymisen ajankohta on epävarma, se merkitään varaukseksi edellyttäen, että velvoitteen määrä voidaan arvioida luotettavasti. Tämä menettely on neljännen direktiivin 20 artiklan 1 kohdan ([1]) ja 31 artiklan 1 kohdan bb alakohdan mukainen. Ajankohdan tai määrän epävarmuus voi liittyä esimerkiksi puhdistustekniikan kehitykseen ja tarvittavan puhdistuksen laajuuteen ja luonteeseen. Niissä harvoissa tilanteissa, joissa kustannuksista ei voi laatia luotettavaa arviota, velvoitetta ei kirjata ympäristövastuuna. Se katsotaan silloin muuksi vastuuksi 26 kohdassa mainitulla tavalla.

Ehdolliset ympäristövastuut

5. Taseeseen ei kirjata ehdollisia vastuita. Jos on olemassa mahdollisuus, että vahinko on korjattava tulevaisuudessa, mutta velvoite syntyy vasta kun epävarma mahdollisuus toteutuu, tällainen ehdollinen vastuu kuuluu ilmoittaa tilinpäätöksen liitetiedoissa. Jos on varsin epätodennäköistä, että yritykselle koituu ympäristömenoja tai ympäristömenot eivät ole merkittäviä, tällaista ehdollista vastuuta ei tarvitse ilmoittaa.

Vastuiden ja saatavien kuittaus toisiaan vastaan

6. Jos yritys odottaa, että kolmas osapuoli korvaa ympäristövastuuseen liittyvät menot kokonaan tai osittain, korvaus kirjataan vain, jos saatava on käytännöllisesti katsoen varma siinä tapauksessa, että yritys täyttää kyseisen velvoitteen.

7. Kolmannelta osapuolelta olevaa saatavaa ei pidä kuitata ympäristövastuuta vastaan. Se on merkittävä taseeseen erikseen vastaavana, korkeintaan yhtä suurena kuin sitä koskeva varaus. Se voidaan kuitata ympäristövastuuta vastaan ainoastaan silloin, kun yrityksellä on laillinen oikeus käyttää nettokirjausta ja se myös aikoo sitä käyttää. Jos nettokirjaus on tämän säännöksen nojalla asianmukainen menettely, vastuun koko määrä ja siitä saatava korvaus ilmoitetaan liitetiedoissa.

8. Asiaan liittyvän omaisuuden myynnistä saatavia odotettavissa olevia tuloja ei kuitata ympäristövastuuta vastaan, eikä niitä oteta huomioon varausta laskettaessa, vaikka myynti liittyisikin läheisesti varauksen perusteena olevaan tapahtumaan.

9. Yritys vastaa normaalisti koko ympäristövastuusta. Muussa tapauksessa ympäristövastuuna kirjataan vain yrityksen osuus vastuusta.

([1]) Jos jäsenvaltiot ovat neljännen ja seitsemännen tilinpäätösdirektiivin tietyistä artikloista vuonna 1998 annetun komission tulkitsevan tiedonannon 20 kohdan mukaisesti soveltaneet neljännen direktiivin 20 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua vaihtoehtoa, tätä sovelletaan myös ympäristömaksuihin.

Ympäristömenojen kirjaaminen

10. Ympäristömenot merkitään sen tilikauden kuluiksi, jolloin ne ovat syntyneet, ellei niitä voi kirjata vastaaviin jäljempänä olevan 12 kohdan mukaisesti.

11. Aikaisemmalla tilikaudella syntyneeseen vahinkoon liittyviä ympäristömenoja ei katsota aikaisemmalle tilikaudelle kohdistuvaksi kirjanpitovienniksi, vaan ne kirjataan kuluvan kauden kuluiksi eli sen kauden kuluiksi, jonka aikana ne ovat syntyneet.

Ympäristömenojen aktivointi

12. Ympäristömenot voidaan aktivoida, jos ne ovat aiheutuneet vahinkojen estämisestä tai lieventämisestä tai luonnonvarojen säilyttämisestä, ja jos ne tuovat tulevaisuudessa taloudellista hyötyä ja täyttävät neljännen direktiivin 15 artiklan 2 kohdassa esitetyn ehdon.

13. Tulevien vahinkojen estämisestä tai lieventämisestä tai luonnonvarojen säilyttämisestä aiheutuneet ympäristömenot voidaan kirjata vastaaviin vain silloin, kun niitä aiotaan neljännen direktiivin 15 artiklan 2 kohdan mukaisesti käyttää jatkuvasti yrityksen toiminnassa ja kun ne lisäksi täyttävät toisen seuraavista vaatimuksista:

a) menot liittyvät odotettavissa oleviin, yritykseen virtaaviin taloudellisiin etuihin, jotka lisäävät yrityksen muun omaisuuden elinikää, kapasiteettia, turvallisuutta tai tehokkuutta (yli alkuperäisten odotusarvojen); tai

b) menot lieventävät tai estävät yrityksen myöhemmästä toiminnasta todennäköisesti aiheutuvaa ympäristön saastumista.

14. Jos edellä olevien 12 ja 13 kohtien vastaaviin kirjaamista koskevia vaatimuksia ei ole täytetty, ympäristömenot merkitään tuloslaskelmaan todellisen määränsä suuruisina. Jos vaatimukset on täytetty, ympäristömenot aktivoidaan ja merkitään poistoina tuloslaskelmaan kuluvan ja tulevien tilikausien aikana järjestelmällisesti odotettavissa olevan taloudellisen käyttöiän mukaan.

15. Jos ympäristömenot eivät tuota tulevaisuudessa taloudellista hyötyä, niitä ei merkitä taseeseen vaan tuloslaskelmaan. Tällainen tilanne syntyy, jos ympäristömenot liittyvät aikaisempaan tai nykyiseen toimintaan ja ympäristön palauttamiseen saastumista edeltäneeseen tilaan (esim. jätteenkäsittely, nykyiseen toimintaan liittyvät puhdistuskulut, aikaisempina tilikausina syntyneiden vahinkojen puhdistus, ympäristöhallintomenot tai ympäristöauditoinnit).

16. Yritys voi ympäristösyistä hankkia esimerkiksi laitoksia ja koneita ja esimerkiksi ympäristölakien ja -määräysten noudattamiseksi tarvittavia teknisiä saastumisen estämiseen tai torjuntaan käytettäviä laitteita. Jos ne täyttävät edellä 12 ja 13 kohdassa mainitut vastaaviin kirjaamista koskevat vaatimukset, ne on aktivoitava.

17. Joissakin tapauksissa ympäristömenoista itsestään ei ole odotettavissa taloudellista hyötyä, vaan hyöty saadaan pikemminkin jostain muusta yrityksen toiminnassa käytettävästä omaisuudesta. Jos vastaaviin kirjatut ympäristömenot liittyvät johonkin muuhun olemassa olevaan vastaavaan, ne kirjataan olennaisena osana kyseistä vastaavaa eikä erikseen.

18. Yrityksellä voi olla vastaavanlaisia oikeuksia tai eriä, joiden hankinta liittyy yrityksen toiminnan ympäristövaikutukseen (esim. patentit, lisenssit, saastutusta koskevat luvat, päästöoikeudet). Jos ne on neljännen direktiivin 9 artiklan C kohdan I alakohdan 2.a alakohdan ja 10 artiklan C kohdan I alakohdan 2.a alakohdan mukaisesti hankittu vastikkeellisesti ja ne lisäksi täyttävät edellä 12 ja 13 kohdassa mainitut vastaaviin kirjaamista koskevat vaatimukset, ne on aktivoitava ja poistettava järjestelmällisesti arvioidun taloudellisen käyttöikänsä aikana. Muussa tapauksessa ne merkitään tuloslaskelmaan todellisen määränsä suuruisina.

Omaisuuden arvon aleneminen

19. Ympäristössä tapahtuvat muutokset tai siihen liittyvät tekijät saattavat alentaa olemassa olevan käyttöomaisuuden arvoa esimerkiksi silloin, kun alue saastuu. Käyttöomaisuuteen tehdään arvonalennus, jos toimipaikan käytöstä saatava määrä on laskenut tasearvoaan pienemmäksi. Neljännen direktiivin 35 artiklan 1 kohdan c alakohdan bb alakohdan taustaa vasten tällainen tilanne katsotaan pysyväksi. Arvonalennuksen määrä kirjataan tuloslaskelmaan. Neljännen direktiivin 20 artiklan 3 kohdan mukaisesti edellä 4 kohdassa määriteltyjä ympäristövastuiden tai ympäristömaksujen vuoksi tehtyjä varauksia ei saa merkitä suoraan vastaaviin merkittyjen erien arvonvähennyksiksi.

20. Jos ympäristömenot kirjataan yllä olevan 17 kohdan mukaisesti muun omaisuuden olennaisena osana, näin yhdistetyn omaisuuden takaisinsaatavuus tarkastetaan kunkin taseen laatimispäivänä ja tarvittaessa sen kirjanpitoarvo vähennetään takaisinsaantiarvon suuruiseksi.

21. Jos käyttöomaisuuden kirjanpitoarvossa ennakoidaan ympäristösyistä johtuva taloudellinen menetys, taloudellisten etujen ennalleen palauttamisesta myöhemmin aiheutuvat kulut voidaan aktivoida siten, että näin laskettu kirjanpitoarvo on enintään se summa, joka omaisuuden takaisinsaannissa saataisiin.

Ympäristövastuiden laskenta

22. Vastuu kirjataan ympäristövastuuksi, jos sen kattamisesta johtuvista menoista voidaan tehdä luotettava arvio.

23. Vastuun määrä on paras taseen laatimispäivänä olemassa oleva, senhetkiseen tilanteeseen arvio kyseisen velvoitteen täyttämiseen liittyvistä menoista, kun otetaan huomioon tekniikan ja lainsäädännön odotettavissa oleva kehitys.

24. Määrä on arvio vastuun kokonaissummasta riippumatta siitä, milloin vastuun perustana oleva toiminta päättyy tai velvoite erääntyy maksettavaksi. Vastuun asteittainen lisääminen täysimääräiseksi yrityksen toiminnan aikana sallitaan neljännen direktiivin 20 artiklan 1 kohdassa.

25. Ympäristövastuun määrän arvioinnissa sovelletaan seuraavia sääntöjä: jos vastuun määrälle on laskennan perusteella olemassa useita vaihtoehtoja, näistä otetaan huomioon yllä olevan 23 kohdan mukaisesti paras arvio. Niissä erittäin harvoissa tapauksissa, joissa vastuun määrä ei ole laskettavissa riittävän luotettavasti, vastuu katsotaan muuksi vastuuksi ja vastuun määrä ilmoitetaan tilinpäätöksen liitetiedoissa. Lisäksi on selvitettävä syyt, joiden vuoksi luotettavaa arviota ei voida tehdä.

26. Ympäristövastuun laskennassa otetaan huomioon seuraava:

— ympäristön korjauksesta aiheutuneet välittömät lisäkustannukset,

— korvaukset ja etuudet niille työntekijöille, joiden odotetaan käyttävän merkittävän osan ajastaan suoraan ympäristön korjaukseen,

— korjauksen jälkeistä seurantaa koskevat vaatimukset,

— tekniset parannukset, jos on luultavaa, että niille saadaan viranomaisten hyväksyntä.

Toimipaikan alueen kunnostukseen ja purkamiseen liittyviä menoja koskevat määräykset

27. Toimipaikan alueen kunnostukseen, kertyneiden sivutuotejätteiden poistamiseen, käyttöomaisuuden sulkemiseen tai poissiirtämiseen liittyvät menot, jotka yritys on velvollinen maksamaan, kirjataan edellä 1—4 kohdassa mainittujen vaatimusten mukaisesti. Jos nämä vaatimukset täyttyvät, kyseisiä menoja koskeva velvoite kirjataan ympäristövastuuksi.

28. Yllä olevan 24 kohdan mukaisesti toimipaikan alueen kunnostusta, poissiirtämistä tai sulkemista koskeva ympäristövastuu kirjataan sille päivämäärälle, jona yrityksen toiminta alkaa ja jona myös vastuu syntyy. Vastuun kirjaamista ei saa lykätä siihen asti, kunnes toiminta päättyy tai toimipaikka suljetaan. Vastuuta kirjattaessa arvioidut menot sisällytetään vastuuseen liittyvän purettavan ja poissiirrettävän omaisuuden arvoon. Nämä aktivoidut menot merkitään sen jälkeen poistoiksi osana kyseisen omaisuuserän poistokelpoista määrää. Toiminnan aikana voi syntyä lisävahinkoja, jolloin yritykselle syntyy korjausvelvollisuus.

29. Jos alueen kunnostuksen ja purkamisen menot liittyvät pitkäaikaisiin toimintoihin, niihin sovelletaan kansainvälisen tilinpäätössuosituksen (IAS 37 14 kohta) mukaisesti ensisijaisesti edellä 28 kohdassa mainittua kirjanpitomenetelmää. Tämä kirjanpitomenetelmä tai sen vaihtoehtona oleva menojen esittäminen varauksen kertymänä ovat sallittuja neljännen direktiivin 20 artiklan 1 kohdan nojalla. Yritys voi kirjata käytöstä poistamisesta aiheutuvat pitkäaikaismenot toimintaan liittyvän ajanjakson aikana. Osa näistä kustannuksista kirjataan kullakin tilikaudella kuluksi ja jäännös esitetään erillisenä vastuuna.

Pitkäaikaisten ympäristövastuiden diskonttaus

30. Ellei ympäristövastuita makseta lähitulevaisuudessa, niiden laskenta nykyarvon mukaan (eli diskonttaus) on sallittua mutta ei välttämätöntä ([1]), jos velvoite ja sen maksujen määrä ja ajankohta ovat kiinteät tai luotettavasti laskettavissa. Myös laskentahetken arvon käyttäminen (kustannukset arvioitu ilman diskonttausta) on sallittu. Jos kuitenkin rahan aika-arvolla on olennainen vaikutus, ympäristövastuut on tarkoituksenmukaisempaa laskea nykyarvon mukaan.

31. Tilinpäätöksessä käytetty menetelmä olisi ilmoitettava liitetiedoissa. Odotettavissa olevien menojen on perustuttava saastuneen alueen puhdistus- ja/tai korjaussuunnitelmaan. Maksujen määrän ja ajankohdan on perustuttava objektiivisiin ja todennettaviin tietoihin.

32. Diskonttaamattomat arvioidut kassavirrat koskevat eräpäivinä maksettavia summia (arvioitu inflaatio huomioidaan), ja ne lasketaan nimenomaan puhdistus- ja/tai korjaussuunnitelman perusteella siten, että asiaa tunteva henkilö voi tarkistaa niiden laskennan ja vahvistaa kassavirtojen arvioidut määrät.

([1]) Kansainvälisessä tilinpäätössuosituksessa (IAS 37, 45 kohta) vaaditaan diskonttausta, mikäli rahan aika-arvo on olennainen tekijä.

33. Jos yritys käyttää ympäristövastuidensa laskennassa diskonttausta, tätä on sovellettava johdonmukaisesti. Myös kaikki diskonttauksen perusteella laskettavaan vastuuseen tai sen osaan liittyvät vastaavat diskontataan. Jos vastuut lasketaan diskonttaamalla, omaisuuseristä syntyvät saatavat on lisäksi määritettävä diskontattujen kassavirtojen perusteella.

34. Nykyarvoon perustuva laskenta edellyttää diskonttokoron määrittämistä sekä tietoa tekijöistä, jotka saattavat vaikuttaa laskennassa tarvittavaan arvioitujen kassavirtojen ajankohtaan ja määrään. Lisäksi vastuun määrää tarkistetaan vuosittain ja sitä muutetaan, jos oletuksissa tapahtuu muutoksia.

4. **TIETOJEN JULKISTAMINEN**

1. Ympäristöasiat ilmoitetaan siltä osin kuin ne liittyvät olennaisesti raportoivan yhteisön taloudelliseen tulokseen tai asemaan. Tiedot on erän mukaan ilmoitettava toimintakertomuksessa ja konsolidoidussa toimintakertomuksessa tai tilinpäätöksen ja konsolidoidun tilinpäätöksen liitetiedoissa. Jäljempänä 2, 5 ja 6 kohdassa käsitellään eriä koskevien tietojen ilmoittamista toimintakertomuksessa tai liitetiedoissa ja 3 ja 4 kohdassa käsitellään erien esittämistä taseessa.

Toimintakertomuksessa ja konsolidoidussa toimintakertomuksessa ilmoitettavat tiedot

2. Kun ympäristökysymykset liittyvät olennaisesti yrityksen taloudelliseen tulokseen tai asemaan tai yrityksen kehitykseen, neljännen direktiivin 46 artiklan 1 ja 2 kohdan ja seitsemännen direktiivin 36 artiklan 1 ja 2 kohdan yhtiöiden toimintakertomusten ja konsolidoitujen toimintakertomusten sisältöä koskevien säännösten perusteella toimintakertomuksen pitäisi sisältää kuvaus näistä ympäristöasioista ja niitä koskevat yrityksen toimenpiteet. Näiden tietojen on annettava oikea ja riittävä kuva ympäristökysymyksistä, joilla voi olla välitön vaikutus yrityksen liiketoimintaan ja taloudellisen aseman kehitykseen. Tämän vuoksi seuraavia tietoja suositetaan ilmoitettaviksi:

   a) Yrityksen omaksumat toimintaperiaatteet ja ohjelmat ympäristönsuojelutoimenpiteiden ja etenkin saastumisen torjunnan suhteen. Toimintakertomuksen käyttäjien täytyy voida varmistua siitä, onko ympäristönsuojelu olennainen osa yrityksen periaatteita ja toimintaa. Tarvittaessa yritys voi ilmoittaa ympäristönsuojelujärjestelmän käyttöönotosta ja siihen liittyvien standardien ja sertifikaatioiden noudattamisesta.

   b) Ympäristönsuojelun keskeisillä alueilla tehdyt parannukset. Nämä tiedot ovat erityisen hyödyllisiä, jos ne kuvaavat objektiivisesti ja avoimesti yrityksen tulosta tietyn määrällisen tavoitteen osalta (esim. päästöt viiden viime vuoden aikana) sekä ilmenneiden merkittävien suorituserojen mahdollisia syitä.

   c) Nykyisestä lainsäädännöstä johtuvien tai tulevien säännösten, jotka on jo suurelta osin annettu, edellyttämien ympäristönsuojelutoimenpiteiden tähänastinen tai käynnissä oleva toteuttaminen.

   d) Yrityksen liiketoiminnan luonteeseen ja kokoon sekä yrityksen kannalta olennaisiin ympäristöasioihin nähden asianmukaiset tiedot ympäristönsuojelun tasosta yrityksessä: esim. energiankulutuksesta, materiaalien kulutuksesta, vedenkulutuksesta, päästöistä ja jätteenkäsittelystä.

      Tällaiset tiedot voidaan kätevästi selvittää kvantitatiivisten ekotehokkuusindikaattorien avulla, ja niitä voidaan tarvittaessa tarkentaa liiketoimintasegmentin mukaan. Ilmoitettaviin tietoihin on erityisen tärkeää sisällyttää kvantitatiivista tietoa, jossa esitetään raportointikauden aikaiset päästöt sekä energian, veden ja materiaalien kulutus [1] absoluuttisina arvoina sekä edellisen kauden vertailutiedot. Luvut ilmaistaan mieluummin fyysisinä mittayksiköinä kuin rahamäärinä; lisäksi rahamääräiset summat voidaan esittää suhteessa taseessa tai tuloslaskelmassa ilmoitettuihin eriin, jolloin niiden suhteellinen merkitys ja kehitys on helpompi käsittää.

   e) Jos yritys julkistaa erillisen ympäristöraportin, joka sisältää yksityiskohtaisempaa kvantitatiivista tai kvalitatiivista lisätietoa ympäristöstä, raportti on mainittava toimintakertomuksessa. Jos ympäristökertomukseen sisältyvät d kohdassa mainitut tiedot, toimintakertomukseen voidaan sisällyttää yhteenveto ympäristöasioiden kuvauksesta ja maininta siitä, että yksityiskohtaisemmat tiedot on esitetty ympäristöraportissa. Erillisen ympäristöraportin sisältämien tietojen on oltava yhtäpitävät kaikkien niihin liittyvien toimintakertomuksessa ja tilinpäätöksessä esitettyjen tietojen kanssa. Lisäksi toimintakertomuksessa on ilmoitettava, onko ympäristöraportti ulkopuolisten tarkastama. Toimintakertomuksen käyttäjien on tärkeää tietää, sisältääkö ympäristöraportti objektiivista, ulkopuolisten tarkastettavissa olevaa tietoa.

[1] Euroopan komissio on mukana Maailman elinkeinoelämän kestävän kehityksen neuvoston kehittämässä "Ekotehokkuusindikaattorit ja ekotehokkuuden raportointi" -hankkeessa. Hanke tähtää standardoitujen ekotehokkuusindikaattorien kehittämiseen, jolloin ns. perusindikaattorien on tarkoitus olla kaikkien yritysten kannalta olennaisia.

Raportoivan yhteisön toimialan ja sen rajojen pitää olla samat sekä toimintakertomuksessa että erillisessä ympäristöraportissa. Muussa tapauksessa ne on selvästi ilmoitettava ympäristöraportissa, jotta voidaan todeta, missä määrin raportti vastaa toimintakertomuksen laatinutta yhteisöä. Lisäksi erillisen ympäristöraportin raportointiajankohdan ja -kauden pitää olla samat kuin toimintakertomuksessa.

Taseessa ilmoitettavat tiedot

3. Varaukset on ilmoitettava taseen kohdassa "Muut varaukset". Neljännen direktiivin 4 artiklan mukaisesti 9, 10 ja 23—26 artiklassa kuvattujen erien tarkempi jaottelu taseen ja tuloslaskelman kaavaa varten on sallittu edellyttäen, että kaavoja noudatetaan. Jäsenvaltiot saattavat vaatia tällaista jaottelua.

4. Olennaiset ympäristövastuut on tarkoituksenmukaisempaa esittää erikseen taseessa. Muussa tapauksessa ne ilmoitetaan erikseen tilinpäätöksen liitetiedoissa neljännen direktiivin 42 artiklan ja seitsemännen direktiivin 29 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Tilinpäätöksen ja konsolidoidun tilinpäätöksen liitetiedoissa ilmoitettavat tiedot

5. Liitetiedoissa ilmoitetaan neljännen ja seitsemännen direktiivin säännösten mukaisesti seuraavat seikat:

a) kuvaus ympäristöasioissa sovellettavista arvostusmenetelmistä ja poistojen laskemisessa käytetyistä menetelmistä osana neljännen direktiivin 43 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan ja seitsemännen direktiivin 34 artiklan 1 kohdan vaatimia tietoja;

b) tuloslaskelmaan kirjatut satunnaiset ympäristömenot neljännen direktiivin 29 artiklan sekä seitsemännen direktiivin 17 artiklan mukaisesti;

c) "muut varaukset" -kohtaan sisällytettävien erien ilmoittaminen ja erittely edellä olevan 4 kohdan mukaisesti, ellei niitä ilmoiteta taseessa;

d) neljännen direktiivin 43 artiklan 1 kohdan 7 alakohdassa ja seitsemännen direktiivin 34 artiklan 7 kohdassa tarkoitetut ehdolliset ympäristövastuut ja riittävän tarkka selvitys näiden lajista. Ellei ympäristövastuun määrää voi merkittävien laskentaan liittyvien epävarmuuksien vuoksi arvioida, tämä ilmoitetaan perusteluineen liitetiedoissa, ja lisäksi ilmoitetaan mahdollisuuksien mukaan eri laskentatapojen tuottamat tulokset.

6. Neljännen ja seitsemännen direktiivin vaatimusten lisäksi liitetiedoissa olisi ilmoitettava seuraavat seikat:

a) Kunkin olennaisen ympäristövastuun lajin kuvaus sekä maininta velvoitteen täyttämisen ajankohdasta ja ehdoista. Selvitys tapahtuneesta vahingosta, sen korjaamista edellyttävät lait tai määräykset sekä meneillään olevat tai ehdotetut kunnostus- tai torjuntatoimenpiteet. Mikäli erien luonne ja ehdot ovat riittävän samankaltaisia, tiedot voidaan antaa kootussa muodossa. Jos kustannusten määrän arviointi perustuu useisiin määriin, esitetään selvitys arvion laatimisesta sekä odotettavissa olevista sellaisista lainsäädännöllisistä tai teknisistä muutoksista, jotka vaikuttavat mainittuihin määriin.

b) Jos on käytetty nykyarvomenetelmää ja diskonttauksella on olennainen vaikutus, ilmoitetaan vastuun diskonttaamaton määrä ja käytetty diskonttokorko.

c) Alueen saneeraamiseen, käytöstä poistamiseen ja purkamiseen liittyviä pitkävaikutteisia menoja ilmoitettaessa mainitaan käytetty kirjanpitomenettely. Jos yritys käyttää kirjanpidossaan 3 jakson 29 kohdan mukaisesti asteittain kertyvää varausta, on ilmoitettava kaikkien tällaisten pitkävaikutteisten menojen edellyttämä varauksen kokonaismäärä. Lisäksi on otettava huomioon jäljempänä olevan 6 kohdan d ja e alakohdat tuloslaskelmaan ja taseeseen merkittyjen ympäristömenojen ilmoittamisen osalta.

d) Tuloslaskelmaan kirjattujen ympäristömenojen määrä ja niiden laskuperusta. Tarvittaessa jaotellaan yrityksen ympäristömenoiksi katsomat erät yrityksen liiketoiminnan luonteeseen ja kokoon sekä yrityksen kannalta olennaisiin ympäristöasioihin nähden asianmukaisella tavalla. Edellä 2 jakson 4 kohdassa tarkoitetut ympäristölohkoittaiset menot eritellään siinä määrin kuin on mahdollista ja asianmukaista.

e) Raportointikaudella aktivoitujen ympäristömenojen määrä, jos se voidaan luotettavasti arvioida. Lisäksi ilmoitetaan tarvittaessa, kuinka suuri osa kustannuksista liittyy saasteiden hävittämiseen niiden syntymisen jälkeen ja mikä on saastumisen vähentämiseen tähtäävän laitoksen tai tuotantoprosessin muuntamisen aiheuttamien kustannusten osuus (eli mikä on saasteiden torjuntaan liittyvän teknologian tai käytänteiden osuus). Edellä 2 jakson 4 kohdassa tarkoitetut ympäristölohkoittaiset menot eritellään siinä määrin kuin on mahdollista ja asianmukaista.

f) Sakoista ja muista ympäristölainsäädännön rikkomisesta johtuvista seuraamuksista aiheutuneet merkittävät menot sekä aikaisemman ympäristön saastumisen vuoksi ulkopuolisille maksettujen vahingonkorvausten aiheuttamat merkittävät menot on ilmoitettava erikseen, ellei niitä ole erikseen ilmoitettu satunnaisten erien kohdalla. Vaikka kyseiset menot liittyvät yrityksen ympäristövaikutuksiin, ne eivät estä, lievennä tai korjaa ympäristövahinkoja, minkä vuoksi ne on tarkoituksenmukaista ilmoittaa erillään ympäristömenoista.

g) Yrityksen saamien tai sen saatavilla olevien ympäristönsuojeluun liittyvien valtion kannustimien määrä. Kunkin erän ehdot tai keskenään samankaltaisten erien ehtojen yhteenveto. Lisäksi ilmoitetaan käytetty kirjanpitomenetelmä.